

Der blev i 2017 uddelt omkring 3 mia. kr. gennem statslige ansøgningspuljer til kommuner og regioner inden for de store velfærdsområder. Ansøgningspuljer er imidlertid dyre at administrere for både tilskudsgiveren og tilskudsmodtageren.

Puljerne er forbundet en række administrative opgaver. Tilskudsgiveren skal udarbejde bekendtgørelser og vejledninger, tage imod henvendelser og læse ansøgninger, skrive tilskudsbreve og give afslag, føre løbende kontrol med tilskudsmidlernes anvendelse samt evaluere og rapportere om puljens målopfyldelse og effekter.

Dernæst skal tilskudsmodtageren opsøge og indhente information om tilgængelige puljer, udarbejde og afsende ansøgninger, foretage løbende regnskabsafklæggelse samt rapportere om puljens samlede anvendelse og målopfyldelse.

De mange administrative opgaver forbundet med ansøgningspuljerne tager tid fra den borgernære velfærd og kan medføre uforholdsmæssigt store transaktionsomkostninger. Det ønsker regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti et opgør med.

Anvendelsen af ansøgningspuljer

Regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti er enige om, at ansøgningspuljer kan være en hensigtsmæssig og nødvendig måde at fordele penge på, da de sikrer ligebehandling mellem potentielle tilskudsmodtagere og bidrager til at skabe konkurrence så det sikres, at midlerne går til de efter formålet bedst kvalificerede modtagere.

Ansøgningspuljer binder imidlertid mange ressourcer til administration og bureaukrati. Disse ressourcer skal i stedet bruges på den borgerrettede velfærd.

Parterne er enige om, at det er et problem, at så mange penge i dag bliver brugt på administration af puljer i stedet for på at levere velfærd i kommuner og regioner. Det gør sig særligt gældende ved små puljer, hvor de administrative omkostninger kan være uforholdsmæssigt store, og tilskudsmidlerne ikke i tilstrækkelig omfang står mål med det bureaukrati, der følger med at modtage tilskuddet.

Opgør med puljetyranniet

Regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti er derfor enige om at gøre op med puljetyranniet. Det skal ske ved, at ansøgningspuljer målrettet kommuner og regioner inden for de store velfærdsområder fremover bliver større og færre. Det skal bidrage til at sikre, at færre midler forsvinder til bureaukrati, og at flere midler kommer ud at arbejde dér, hvor de faktisk gør nytte – i den borgernære velfærd.

Aftalepartierne er enige om følgende konkrete initiativer, som skal sikre et opgør med puljetyranniet:

- *Minimumsbevilling på 10 mio. kr. for nye ansøgningspuljer*
Aftalepartierne er enige om at indføre en minimumsgrænse på 10 mio. kr. for nye ansøgningspuljer målrettet kommuner og regioner inden for de store velfærdsområder, så færre midler fremover vil blive brugt på administration. Det betyder, at kommuner og regioner fremover ikke skal bruge tid og kræfter på at søge om mindre puljer, hvor administrationen ved ansøgningen ikke i tilstrækkelig grad står mål med puljemidlerne. Der kan i særlige tilfælde gøres undtagelser herfra, hvis ansøgerkredsen åbenlyst er meget smal, f.eks. 5 kommuner eller færre, og det derfor ikke er fagligt relevant afsætte 10 mio. kr. eller mere.
- *Markant reduktion af antallet af ansøgningspuljer målrettet kommuner og regioner*
Aftalepartierne er enige om, at antallet af statslige ansøgningspuljer målrettet kommuner og regioner inden for de store velfærdsområder bør reduceres markant frem mod år 2022, så færre penge fremover forsvinder til administration og flere midler kommer ud at arbejde dér, hvor de faktisk gør nytte. Der er enighed om, at et pejlemærke i den forbindelse er en halvering af antallet af puljer i år 2022. Partierne er derudover enige om, at det generelt er vigtigt at følge op på effekten af de indsatser, der igangsættes, eksempelvis via Socialøkonomisk model (SØM).

Partierne er enige om, at initiativerne skal realiseres ved, at der i forbindelse med udmøntningen af målrettede løft til kommuner og regioner i højere grad anvendes færre og større ansøgningspuljer eller tildeling via direkte tilskud på baggrund af en objektiv, relevant fordelingsnøgle, så fordelingen af midler til kommuner og regioner sker på en så hensigtsmæssig og ubureaukratisk måde som muligt.

Regeringen vil årligt opgøre og offentliggøre et ”puljeregnskab” bestående af en oversigt over det faktiske antal af ansøgningspuljer inden for afgrænsningen, som er blevet slået op i det forgangne finansår. Dette har til hensigt at give en løbende status på realiseringen af aftalen.

Aftalepartierne er desuden enige om, at en klar og præcis kommunikation fra tilskudsgiver til ansøgere og modtagere af tilskud i forbindelse med ansøgningspuljer er afgørende for at sikre, at der ikke opstår en unødigt overadministration i kommuner eller regioner. Partierne noterer sig i den forbindelse, at regeringen vil arbejde for en mere enkel og præcis kommunikation samt bedre vejledning til ansøgere og tilskudsmodtagere af statslige ansøgningspuljer.

Partierne noterer sig desuden, at regeringen som led i afbureaukratiseringsreformen *Færre regler og mindre bureaukrati* vil etablere en kvartalsvis ”puljekalender”, som betyder, at kommuner og regioner fremadrettet kan nøjes med at holde øje med tilgængelige ansøgningspuljer fire gange om året, samtidig med, at det med etableringen af en puljeportal for statslige puljer er blevet lettere for kommuner og regioner at få overblik over eksisterende ansøgningspuljer.

Samtidig noterer partierne sig, at regeringen vil tage initiativ til at rydde op i den tilskudsadministrative jungle, som igennem årene er blevet skabt, når staten hvert år uddeler tilskudsmidler fra flere hundrede ansøgningspuljer til alt fra kommuner og regioner, universiteter, små opstartsvirksomheder, kunstnere osv. Dette skal bidrage til også at reducere administrationen for de mange puljer, som ikke nødvendigvis er målrettet kommuner og regioner.

Derudover vil regeringen med 15 konkrete initiativer sikre en mere enkel støttestruktur på det frivillige sociale område, så det bliver lettere for frivillige foreninger og organisationer at navigere i tilskudsadministrationen. Endelig vil regeringen arbejde for, at puljer i højere grad udmøntes flerårigt, hvor det er relevant og derved reducere den tid, som bruges på at ansøge om midler fra statslige puljer.

Disse initiativer har samlet set til hensigt at mindske den administrative byrde for de puljer, der ligger udover afgrænsningen af denne aftale.

Aftalens karakter

Partierne er med aftalen enige om, at opgøret med puljetyranniet skal udgøre et væsentligt hensyn i bl.a. satspulje- og finanslovsforhandlingerne.

Opgørelse af ansøgningspuljer

Ansøgningspuljer forstås i denne sammenhæng som tilskud, der ydes efter ansøgning, og hvor der er et element af konkurrence om midlerne. Direkte driftstilskud (f.eks. til foreninger) og statslige refusioner af f.eks. kommunernes udgifter er ikke omfattet.

Opgørelsen tæller alene puljer afsat af staten, således at tilskud finansieret af EU-midler ikke er omfattet (heller ikke hvis der kun er tale om delvis EU-medfinansiering), ligesom puljer afsat af kommunerne eller regionerne selv ikke er omfattet, da det er et lokalt anliggende. Kommuner og regioner, som modtager tilskudsmidler fra staten, har derfor samme grad af frihed til at forvalte tilskudsmidlerne som i dag.

Opgørelsen af målsætningen om en markant reduktion af antallet af puljer tager udgangspunkt i antallet af puljer i 2017, som er seneste år, hvor der foreligger en endelig opgørelse af antallet af udmøntede ansøgningspuljer.

Aftalen dækker over sundhedsområdet, ældreområdet, dagtilbudsområdet, socialområdet, undervisningsområdet samt beskæftigelsesområdet. Antallet af statslige ansøgningspuljer på de store velfærdsområder i kommuner og regioner kunne i 2017 opgøres til at udgøre ca. 70 puljer, hvoraf omkring halvdelen er under 10 mio. kr. Pejlemærket for reduktionen er en halvering af antallet af ansøgningspuljer inden for aftalens afgrænsning i år 2022.

Minimumsgrænsen på 10 mio. kr. for nye statslige ansøgningspuljer på de store velfærdsområder i kommuner og regioner indebærer, at ansøgningspuljer skal være minimum 10 mio. kr. pr. ansøgningsrunde.